

גנזי המלך

ארבע כנסות

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת

195

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-70,000 עותקים

"וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה אֶת הָאֹהֶל וְאֵת כָּל כְּלָיו"

לא לחוש לליצנים

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

על הפסוק:

"בְּכָל לְבָבְךָ" שפירושו הוא חז"ל במשנה: **'בְּשֵׁנֵי יִצְרִיךָ - בְּיִצְרְךָ טוֹב וּבְיִצְרְךָ רָע'** (ברכות ט ה). אלא שטועה טעות מרה, חושב הוא שצריך להשתמש בשכל כדי לקדם את ענין החומר וששני היצרים הם שותפים שווים, אבל הכונה היא הפוכה שצריכים לרתום את החומר שיהיה כפוף לרצון השכל ובשניהם יחד לעבוד אך את הקב"ה ולא את העוה"ז.

כבר גזר אומר הפילוסוף האלקי ה'חובת הלכות': שכשם שלא תתכן התחברות אש ומים בכלי אחד, כן לא יתכן אהבת העולם הזה והעולם הבא יחד בלב המאמין. ומה שמצינו שלפעמים זוכים לשני שלחנות, אין זה אלא שמאליו חל עליו ברכת האלקים, אבל זה לא יגיע מרוב ההשתדלות והרדיפה אחר העולם ולא מההשתוקקות לחמדות תבל. וכתב הגר"א באגרתו המפורסמת: שעולם הזה דומה לשותה מים מלוחים, חושב שיריה צמאוננו ואינו אלא מגרהו.

אילו היה מתברר אצל האדם דברי החוה"ל, שרק בהוריקו את לבו מאהבת העולם הזה ובפנותו מתאוותיו מתוך הכרה ובינה, דוקא אז תתכן אצלו אהבת ה' כפי השתוקקותו והכרתו, כבר היה מבטו לגמרי אחרת, כשהיה יודע שמוכרח לעמוד תמיד במבחן ולהחליט כמה הוא בוחר, כבר היה מתאמץ להיות בוחר בטוב, אולם הדמיון הוא שמסנור את עינו ומטשטש את מבטו בהעלימו ממנו את



התורה אלא

לעוה"ב" הוי:

"וַתִּשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן" (שמו"ר שם). התלמידים שלא היו כל כך איתנים בדעתם נתפעלו מהעושר של חברים, עד שר' שמעון המחיש להם שאין הצלחות העולם הזה אלא דמיון והבא להמשך אחר הדמיון יפסיד את שכרו האמיתי, דוקא על ידי היסח הדעת מעולם הזה ותענוגותיו יגיע למבוקשו בהשגת המעלות וזה בעצמו הוא השכר הכי גדול אשר יראה לעין בסוף ואיתא שם: **'מעשה בר' אבהו, שהיה מסתלק מן העולם וראה כל הטוב שמתוקן לו לעולם הבא, התחיל שמח ואמר: כל אליון דאבהו? 'נַאֲנִי אֲמַרְתִּי לְרִיק יַגְעִתִּי לְתַהוּ וְהִבֵּל פְּחִי כְּלִיתִי'** (ישעיה מט).

יש והאדם נמשך לגמרי אחרי רצונותיו ושוכח מכל תפקידו בזה העולם, אבל מדמיון כזה לא כל כך קשה להנצל למי ששומר תורה ומצוות, אולם ישנו מצב יותר חמור מזה מפני שנראה כהיתר והוא כמעשה תלמידי רשב"י שעלה ברעיונם לנטוש את תלמודם וליסע לחוץ לארץ כדי לאגור עושר רב, כזה מסתמך האדם

"עוֹז וְהִרְךָ לְבוֹשָׁה" זה משה... **"וַתִּשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן"** אלו ליצני ישראל שמליצין אחריו ואומרים אלו לאלו: אפשר שהשכינה שורה על ידיו של בן עמרם? לא עשה (לא השיבם משה) אלא כיון שאמר לו האלקים להקים את המשכן, התחיל שוחק עליהם, שנאמר: **"וַתִּשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן"** (שמו"ר נב ג).

זאת היא מדתם של הצדיקים שחיים תמיד עם מחשבת היום אחרון ואינם מתפעלים מדמיונותיהם של ליצני הדור המתעלמים מסופם וזאת היא עבודה קשה שבמקדש, משום שטבע האדם להתבלבל במצבים הקשים הפוקדים אותו ולהיות רגיש ביותר לדעת הבריות עליו. והנה המשכן נגמר בכ"ה כסלו ונשאר מקופל עד ראש חודש ניסן וכל ישראל היו מצפים מתי תשרה השכינה במעשה ידם (במד"ר יג ד). וזה נתן ההזדמנות לליצני הדור להתלוצץ על משה רבנו, אבל משה נשאר איתן ברעתו שכאשר יגיע הזמן יצטוו להקים את המשכן ותוחלתו לא נכזבה.

איתא במדרש: **'מעשה בתלמיד אחד של ר"ש בן יוחאי שיצא חוצה לארץ ובא עשיר והיו התלמידים רואין אותו ומקנאין בו והיו מבקשים הן לצאת לחוצה לארץ וידע ר"ש והוציאן לבקעה אחת של 'פגי מדון' ונתפלל ואמר: 'בקעה, בקעה, מלאי דינרי זהב' התחילה מושכת דינרי זהב לפניהן. אמר להם: 'אם זהב אתם מבקשים, הרי זהב, טלו לכם, אלא היו יודעין, כל מי שהוא נוטל עכשיו, חלקו של עוה"ב הוא נוטל, שאין מתן שכר**

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה המלך דברים הטעונים גניזה

»»» המשך מעמ' 1

הצורך לתת דין וחשבון. אדמ"ור ז"ל היה מרגיש ענין זה בציוור נפלא: אם יציעו לאדם סכום גדול בתנאי שיעבור על חטא של לשון הרע, לא יסכים בשום אופן, משום שמרגיש הצעה זו כפגיעה בכבודו, שחושבים עליו שמוכן לותר על עקרונותיו למען בצע כסף, אם כן יפלא, איך אותו אדם מתיר לעצמו לדבר לשון הרע בלי שום דבר המניעו לכך וללא שום תגמול! אין זה אלא כח הדמיון שבו שמשדלו לעבירה.

כוחם של הצדיקים הוא בזה שלא מתפתים ביצרם ומעמידים את עצמם תמיד במבחן של מאי בעית טפי, במצוה, או בעבירה, בזה ששוקלים את מעשיהם תמיד על פי חשבונות של יראת שמים, מרחיקים מעצמם את הדמיון וחלומותיו ויכולים לרונן לגופו של דבר. ומה היא העצה שלהם? **"באו הַשְּׁבוֹן"** אלה שהצליחו להיות מושלים ביצרם מעמידים אותנו על הצורך לעשות **"חשבוננו של עולם"** (ב"ב ע"ח:). החשבון במלוא היקפו.

בודאי יש קושי ואי נעימות במה שמתעקש לעלות אל הר ה', נוצרה דעת שלילית וצוחקים עליו על מה שמתנזר מרדיפות הנאות העולם וכשרואים את דוחקו אומרים בודאי לא תשרה שכינה במקום עלוב זה, אבל אם נשיאות לבו ונדבת רוחו הן אמיתיות ויצליח להשאר תקיף בדעתו, אם יזכה לברכה שבירך משה לישראל בתום מלאכת המשכן **"יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם"** (רש"י לט מג) וכאשר תתקיים בו ברכה זו ויראו כולם כי שם ה' נקרא עליו, יתקיים בו גם: **"נתשחק ליום אחרון"** כמו משה רבינו ויצחק מכל אלה שהיו לועגים עליו כדאיתא שם במדרש. (המוסר והדעת ח"ג)

"ניכס הענין את אהל מועד וכבוד ה' מלא את המשכן: ולא יכל משה לבוא אל אהל מועד פי שכן עליו הענין וכבוד ה' מלא את המשכן" (שמות מ לד לה)

הנה בשעה שנתבונן היטב בפרשיות מלאכת המשכן היתה צריכה שמחה רבה להיות שרויה בנו, שהרי ידוע המאמר: **"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"** (שמות כה) בתוך כל יחיד ויחיד וביאורו שיעיקר חובתינו להיעשות למשכן להקב"ה ומכיון שכל איש מישראל יתכן שיעשה למקדש ומשכן, א"כ כל המעלות והסגולות הנמצאות במשכן יהיו נמצאות אף בקרב אלו שיעשו למשכן.

חיבים אנו לבחון את גודל החביבות שמחבב השי"ת את המשכן והעוסקים בו וכבר מפורשים הדברים בדברי הרמב"ן (שמות לז ח): **"יעל הכלל כל זה דרך**

חבה ודרך מעלה, לומר כי חפץ השם במלאכה ומזכיר אותה בתורתו פעמים רבות להרבות שכר לעוסקים בה, כענין מה שאמרו במדרש: **"יפה שיחת עבדי אבות לפני הקב"ה מתורתם של בנים, שהרי פרשתו של אליעזר שנים ושלשה דפיין היא"**. והנה מיתור אות אחת בתורה נלמדים ענינים רבים וחמורים ואילו גבי המשכן האריכה תורה כמה פעמים וכ"ז מפני רוב חביבותו של הקב"ה בענין מלאכת המשכן.

וכמו כן חזינו שזכו ישראל העוסקים במשכן למעלות גדולות ויקרות למעלה מכחותיהם, שאין גדרים והגבלות כלל בנתינת השי"ת לעוסקים במשכן וניתן להם בגדר מתנת חנם וכבר הזכיר בזה הרמב"ן (שמות לה כא): **"ויבאו כל איש אֲשֶׁר נָשָׂאוּ לְבוֹ" על החכמים העושים במלאכה יאמר כן, כי לא מצינו על המתנדבים נשיאות לב, אבל יזכיר בהם נדיבות וטעם אשר נשאו לבו, לקרבה אל המלאכה, כי לא היה בהם שלמד את המלאכות האלה ממלמד, או מי שאימן בהן ידיו כלל, אבל מצא בטבעו שידע לעשות כן **"ויגבה לבו בְּדַרְכֵי ה' "** (דברי הימים ב יז) לבא לפני משה לאמר לו **אני אעשה כל אשר אדני דובר"**. ובחז"ל (שמו"ר מח ג) איתא: שאף בבהמה נתן הקב"ה חכמה והשכלה וכ"ז למודים עבורנו היאך יראו הדברים אף בקרב כל יחיד שיזכה להיעשות למשכן להקב"ה.**

ביותר יש להתבונן שהרי תכלית המשכן היה השראת השכינה שהיתה במשכן וכמפורש בפרשה: **"ויכבוד ה' מלא את המשכן"** (שמות מ) וכל זמן שלא שרתה שכינה עדין לא נשלמה המלאכה וכן מפורש בקרא (ויקרא ט): **"ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם"** וברש"י: **"יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם"** **"ויבא כבוד ה' אל כל העם: ... וירא כל העם וירגו" מכיון שזכו להשראת השכינה מלאה שמחה את לבם, מעתה כיון שבכוחנו להיעשות ל"ושכנת" בתוך כל יחיד, א"כ אף נזכה שהשכינה תשרה בנו שהרי השראת השכינה היא תכלית המשכן.**

הדברים מפורשים ב'מסילת ישרים' (כו): **"והנה האיש המתקדש בקדושת בוראו אפילו מעשיו הגשמיים חוזרים להיות עניני קדושה ממש"**. וכשם שבמשכן אף הלחם הפנים היה בו קדושה, כי כל אשר במשכן היה בו קדושה ולא רק ארון העדות, אלא אף העצים והאבנים היו קדושים וכן מי שזוכה להתקדש בקדושת המשכן אף מעשיו הגשמיים חל בהם קדושה, שכל הגדרים בטלו במשכן ונתן ה' חכמה יותר מכפי כח האדם לקבל

ואף הבע"ח קבלו חכמה לאין שעור, כן הקדושה שתחול באדם שיעשה למשכן תהא לאין גבול.

וראה עוד בהמשך דברי ה'מסילת ישרים': **"האבות הן הן המרכבה... כי השכינה שורה עליהם כמו שהיתה שורה במקדש ומעתה המאכל שהם אוכלים הוא כקרובן שעולה על גבי האישים... והוא הענין שאמרו עליו ז"ל (כתובות קה:): **"כל המביא דורון לת"ח, כאילו מקריב בכורים"** התלמידי חכמים הקדושים בדרכיהם ובכל מעשיהם, הנה הם ממש כמקדש והמזבח מפני שהשכינה שרויה עליהם כמו שהיתה שורה במקדש ממש, ההבנה בענינים אלו היתה צריכה למלא אותנו שמחה וגיל, שהרי ביד כל אחד מאתנו להגיע למעלות עליונות אלו והנה קיי"ל: **"כל שבידו, לאו כמחוסר מעשה דמי"** (קדושין סב). וכיון שבידינו לעשות להגיע לכך, א"כ הרי אף אצלנו לאו כמחוסר מעשה.**

אמנם במלאכת המשכן ענין מיוחד נדרש לעשייתה, **"ויבא משה את כל המלאכה והנה עשו אתה פאָשר צנה ה' בן עשו"** חזינו שתנאי הכרחי למלאכת המשכן היתה: **"פאָשר צנה ה' בן עשו"**. יסוד זה מורכב מב' ענינים נפרדים; **חדא**, שעשו את המעשה כמאמרו: **"פאָשר צנה ה' "** דקדוק עצום על כל פרט ופרט. **ובנוסף לכך**, עשיית המצוה היה רק משום: **"פאָשר צנה ה' "** ולא נתערב בהם שום מחשבה אחרת של הנאה עצמית ואישית. ומשום כך נדרש למשכן: **"מאת כל איש אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ"** (שמות כה). נדיבות מושלמת ללא תערובת זרה כלל ואף מחשבה לקבל שכר עוה"ב, ג"כ לא נתערבה בהם דאף זו פוגמת.

עבודה קשה מוטלת עלינו כדי להשיג מעלות אלו וביותר בזמנינו שהקלקולים מרובים ופשטה עם הארצות בקרבנו ואיננו יודעים דרכי האמת. ולא רק בקרב המון העם, אלא אף בקרב בני תורה. וביותר, שיש המערבים היום למודי חול עם תורתנו הקדושה. וענינים אלו משפיעים אף עלינו. וכמו כן עלינו להשתדל בעבודת התפילה שהיא דרך להשגת מעלות אלו.

בנוסף לזה, התפילה היא סגולה לכך והרי התפילה במקום הקרבנות וחזינו שהשראת השכינה במשכן היתה רק לאחר שהביאו ישראל את הקרבנות. ובעיקר חייבת העבודה להיות בתמידות ולא להיתפס לרפיון, הרבה אנשים נאבדו מן העולם משום שעבודתם לא היתה בקביעות, כי העובד לסידוגין, בחינה אחרת יש לו ובפרט בשילהי הזמן, לא להתרפות - ובזה יצליח האדם. ■

אדר

פקודי, ראש חדש ופרשת שקלים

השלוש של פרשת 'פקודי', ר"ח ופרשת 'שקלים' בשבת אחת הוא נדיר ומעורר גם בירורי הלכה מיוחדים

שקליהם לפני פרשת זכור ואסור לומר עליהם לשם כופר, אלא לשם נדבה. 'מחצית השקל' הוא כופר נפש כדי להקדים רפואה למכה ובזכות מצות שקלים לזכות במחית עמלק.

'בעל הטורים' אומר (שמות ל יג): **"שֶׁקֶל" בגימטריא נפש. שבא לכפר על הנפש.** ומכאן באה המלה הנדרפת לכספים - דמים, לומר לנו שהכסף מכפר על הנפש.

בעל ה'באר מים חיים' אומר: כי מקובלנו מחז"ל שכל אדם חייב לדמות בנפשו שהעולם שרוי במצב של מחצה על מחצה ושהוא מסוגל במעשיו להטות את הכף, או לטובה, או לרעה. אם הוא עשה מצוה הוא מכריע לכף זכות, אם הוא עובר עבירה הוא מכריע לכף חובה. הכלל

הזה מרומז בפרשת 'שקלים' - **"כָּל הַעֲבֹר עַל הַפְּקֻדִים"** כלומר: שעה שאדם עומד לעבור על אחד מפקודי ה' הוא חייב לתת דעתו על **"מחצית השקל"** להיות מודע לכך שהעולם נמצא באיזון ושעונותיו עלולים להטות חלילה את הכף לחובה. נתינת **"מחצית השקל"** יכולה להחזיר את הכף לאיזון הטבעי שלה. ■

כאשר היא חלה בשבת ראש חדש. יתכן מאד שבעיות הלכתיות סבוכות מהסוג הנזכר הם שהביאו אותם לקבוע כי ניתן להקדים, במקרה זה את הקריאה ב'פרשת שקלים' ולקוראה בשבת שעברה. אבל ברוב קהילות ישראל ככולן השבת היא 'פרשת שקלים'.

'בְּאֶחָד בְּאֶדְר מִשְׁמִיעִין עַל הַשְּׁקָלִים' ומשום כך בשבת שקודמת לאדר קוראים מתוך פרשת 'כי תשא' בענין העוסק במחצית השקל. ולכאורה, הרי בחדש אדר קיימת מצוה נוספת של 'זכירת עמלק' והיא נאמרה לפני מצות 'מחצית השקל' ואם כן מדוע הקדימו בסדר ארבעת הפרשיות המיוחדות סביב אדר את פרשת 'שקלים' לפרשת 'זכור'?

על כך אומר ריש לקיש במסכת מגילה (יג:): **"גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם, שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל, לפיכך הקדים שקליהם לשקליו. והיינו דתנן: בְּאֶחָד בְּאֶדְר מִשְׁמִיעִין עַל הַשְּׁקָלִים."**

ובמסכת סופרים (כא ד) נקבע מפורשות: **'וצריכים ישראל לתת**

השבת היא שבת מיוחדת. נפגשים בה פרשת 'פקודי', ראש חדש 'אדר' ב' ופרשת 'שקלים' לעתים נדירות מאד משולבים שלשת המועדים בשבת אחת והפעם הבאה שזה יקרה תהיה בעוד 44 שנים. מה שנובע מהשלוש הזה הוא שמוציאים שלשה ספרי תורה, בראשון, מעלים ברוב קהילות ישראל רק ששה קוראים לפרשת השבוע, בשני, קוראים את הקריאה לראש חדש ובשלישי, את פרשת 'שקלים'. הרבה בירורי הלכה קיימים בספרי השו"ת בשאלות הנובעות מהרכב זה, כשהידוע שבהם הוא של בעל ה'משך חכמה' ועוסק באדם אחד שרכש את העליה שלפני האחרונה למשך השנה כולה והשני שילם על 'אחרון' למשך השנה. מי מהם זכאי לעלות הפעם ל'ששי' האם הראשון, שכן זו העליה שלפני האחרונה בשבת זו, או השני שהרי זו העליה האחרונה בפרשה? רבים מהאחרונים עוסקים בשאלה זו.

ברמב"ם הלכות 'תפילה' (יג כ) וגם ב'שלחן ערוך' מובאת אפשרות להקדמת הקריאה בפרשת 'שקלים'

עלי הגיון

"אלה פקודי המשכן משכן העדת"

מדוע נרמז דוקא כאן על חרבן שני בתי המקדש?

כל התרומות. והרי ידוע הוא, שהמזולז בתלמיד חכם סופו שמואס גם בתורה ובקב"ה.

שני בתי המקדש חרבו בדיוק בגלל הסכות הללו. על בית ראשון נאמר במסכת 'נדרים' (פא): שחרב מפני שהתורה לא היתה חשובה בעיניהם. ואילו על בית שני נאמר במסכת 'יומא' (ט): שחרב מפני שנאת חנם. לכן נרמז להם כאן, כאשר משה פקד את הוצאות המקדש, שבגלל התנהגות זו בדיוק של ליציני הדור, שזלזלו בתורה והפיצו שנאת חנם, יחרבו בעתיד שני בתי המקדש. ■

בני ישראל, שולט בו עין הרע ולכן רמז דוקא כאן על שני חורבני הבית.

ועוד הסבירו על פי המדרש, המסביר למה עשה משה חשבון של הוצאות המשכן וכי הקב"ה לא האמין לו? אלא שליציני הדור רננו מאחורי גבו והיו אומרים אחד לחברו - בא וראה צוארו וערפו של בן עמרם, כמה הוא שמן וחברו השיב לו שכל זה הוא ממה שלקה משלנו וכל העושר הוא מנדרבות המשכן. כדי להוציא מלבם פקד את

רש"י אומר: **"המשכן משכן" - שני פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבניו על עונותיהן של ישראל.**

ולכאורה, למה רמזה על כך התורה דוקא עתה ולא לפני כן, כאשר באה ההוראה על הקמת המשכן? משיב על כך המהר"ל בתשובה הקשורה גם לענין מנין בני ישראל שנעשה ב'מחצית השקל': אחרי שפקדו את המשכן ומנו את כל כלי הזהב, שלט במשכן עין הרע, שהרי כל ענין שבמנין, כמו ספירת



מחשבה אחת של מוסר

יצר הרע מסית למחזיקי התורה

יכולתם ופוטרים עצמם במשהו מועט לערך יכולתם והוא מכחו של הצלחת מלאכו של עשו בנגיעה בכף ירך יעקב. ופעם התפאר בפניו איזה גביר על כך שכתב בצוואתו ליתן את כל ספריו לשיבה פלונית ואת הונו צוה ליתן לבניו. אמר לו ה'חפץ חיים': "לדעתי עשית היפך מן הראוי, הלא בישיבה יש הרבה ספרים גם לולי ספריך, על כן אדרבא היה לך ליתן את הספרים לבניך אולי ילמדו בהם אחר שיהיה ספרים בביתם ואילו את הכסף היה לך ליתן לשיבה מאחר שמחסור הכסף מונע מהישיבה לקבל לשורותיה בני ישיבה נוספים". ■

להסית את הלומדים לבל ילמדו ואת התומכים ביד הלומדים לבל יתמכו ומכיון שהוא רואה שאין הלומדים נשמעים לו, שם עיקר מגמתו אל בעלי הבתים המחזיקים בהם וכאן מצליחים מעשיו יותר לרפות ידי המחזיקים, כשביל שאינם יודעים גודל החובה והזכות של החזקת התורה. וכמאמר הזוהר הק' על הפסוק: **"וַתַּקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּהַאֲבָקוֹ עֵמוֹ"** (בראשית לב) שראה מלאכו של עשו שלא יוכל להזיק ליעקב שירפה וימעט מעסק למוד התורה, נגע בכף ירכו, אלו מחזיקי התורה שבכל דור ודור, בהם הצליח היצר הרע לפגוע ולרועע אשר רבים מהם אינם עושים כפי

כתוב בפסוק: **"וַיְהִי מֵאֵת כַּף הַפָּסֵף לְצַקַּת אֶת אֲדֹנָי הַקֹּדֶשׁ"** (שמות לח). היה מבאר בזה רבנו הסבא קדישא ה'חפץ חיים' זצ"ל: ציוה הקב"ה לעשות מן הנדבות הללו אדנים להחזיק את המשכן וכדי שיהיה לכל ישראל חלק בהעמדת המשכן על בסיסו כראוי. וכן הוא הדין בלומדי התורה ובמחזיקים בהם, כזה, כך זה, כחם בשותפות להחזיק ולקיים את העולם, שהרי **"אם לא בריתי יומם וְלַיְלָה חֲקֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי"** (ירמיה לג). והמסייע ומחזיק בידי הת"ח שיוכל ללמוד הרי הוא מחזיק את קיום העולם בממונו. והנה היצר הרע משתדל בכל כחו

להערות והוספות לשלוח לתד. 2718 בני ברק

פרשת 'פקודי'

"וַיִּקַּח וַיִּתֵּן אֶת הָעֵדוּת אֶל הָאָרֶן"

לקיחת ספר תורה נחשבת כעבודה בשל הדינים שבה לכן שנאמר בה לשון מיוחדת של "ויקח"

מוקדם ומאוחר בתורה.

וְיִקַּח

"וַאֲתַּ מְכֹסֶה עֹרֹת הָאֵילִם הַמְאָדָּמִים וְאֵת מְכֹסֶה עֹרֹת הַתְּחָשִׁים" (לט לר)

וְיִקַּח

וההקף בנגלה ובנסתר ישיב שכינתו לתוכו שנאמר (שם): **"כִּי זֶה אֵלֶיךָ אֶלְקֵינוּ עֹלָם וְעַד הוּא יְנַהַגְנוּ עַל מוֹת"**

פנינים לפרשה

"אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת" (שמות לח)

"וַאֲתַּ הָאֵלֶף וְשִׁבְעֵי הַמְּאוֹת" (לח כח)

יש להתבונן מדוע אצל **"עֹרֹת הָאֵילִם הַמְאָדָּמִים"** נכתב תיבת עורות מלא בוי"ו ואילו אצל **"עֹרֹת הַתְּחָשִׁים"** נאמר **"עֹרֹת"** חסר בלא וי"ו? וביאר בזה רבינו הגר"ח קנייבסקי שליט"א בספרו **"טעמא דקרא"**: על פי המבואר במסכת **"שבת"** (כח): שהתחש נזדמן למשה לפי שעה וגנוז. ובמדרש **"תנחומא"** לפרשת **"תרומה"** מבואר באורך שהיה זה מעשה ניסים ונברא לשעה תחש אחד גדול שהיה אורך עורו שלשים אמה וממנו עשה את המשכן. והנה במסכת **"שבת"** (נה): כתוב לענין הפסוק שנאמר לענין חפני ופנחס שהיו מעבירים והוכיחו בגמ' ממה שכתוב **"מַעֲבְרִים"** (שמואל א ב) חסר יו"ד הדבר מורה שהיה חטא רק לאחד מהם ומזה הוכיחו שרק חפני חטא ולא פנחס, נמצאו למדים מכך שאם כתוב הדבר חסר יו"ד מורה שאין זה אלא אחד. מעתה מבואר הדבר היטב, כיון שנתבאר שלא נברא אלא תחש אחד לפי שעה, נכתב **"עֹרֹת"** חסר, לומר: שלא היו

רבינו אפרים ז"ל דרש כל הכתוב, על התורה הקדושה. ואלו דבריו: **"וַאֲתַּ הָאֵלֶף"** היינו: התורה הקדושה שניתנה לאלף דור, כמבואר ב'קהלת רבה' (פז מט). **"וְשִׁבְעֵי הַמְּאוֹת"** הם שבע מאות הלכות שנשתכחו בימי אבלו של משה והחזירן עתניאל בן קנז בפלפולו, כמבואר במסכת **"תמורה"** (טז). **"וַחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים"** היינו: חמשה חומשי תורה. ושבעים פנים שהתורה נדרשת בהם, כמבואר באותיות דרבי עקיבא. **"עֵשֶׂה נְוִים לְעֹמֻדִים"** כלומר: לעמודי השמים. וכמו שאמר הכתוב בירמיה (ירמיה לג): **"אם לא בריתי יומם וְלַיְלָה חֲקֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי"**. ודרשוהו חז"ל במסכת **"נדרים"** (לב). על התורה הקדושה. **"וְצִפָּה רְאִשֵׁיהֶם"** כלומר: כיסה הקב"ה והעלים ראשי פרשיותיהם, שאם היו בני האדם יודעים סדרה של תורה והשמות היוצאים ממנה, היו בונים עולמות ומחריבים עולמות, לכך, אין

רבינו בחיי כתב: **"ודע, כי הספור בענין המשכן וכליו והחקירה בתכונת צורתיו ומובאיו ושעור ארכו ורחבו וקומתו אע"פ שאין בהמ"ק קיים, מצוה גדולה היא עד שמים יגיע שכרה ותורה היא וללמוד אנו צריכין. וכן הזכירו רז"ל בענין הקרבנות כי כל המתעסק בלמוד הפרשיות וישא ויתן בלבו עניניהם כאלו הקריב הקרבן עצמו הוא שאמרו: **"כל העוסק בפרשת עולה כאלו הקריב עולה בפרשת חטאת כאלו הקריב חטאת"** וכן כלם. הא למדת מזה, על הספור בפיו בלבד שכרו אתו ופעולתו לפניו, כאלו עשה המעשה והקריב קרבן על המזבח. וה"ה בספור עניני המשכן והמקדש שיש לנו זכות עצומה ועקב רב כאשר נהגה בהם ונשתדל להבין פשוטן ונגליהם, עאכ"ו אם נזכה להשיג תוכם להשכיל אחד מרמזיהם. והוא שהזכיר דוד על הענין הזה על הנסתר והנגלה (תהלים מח): **"סִבּוּ צִיּוֹן וְהַקִּיפוּהָ סִפְרוּ מַגְדְּלֶיהָ: שִׁיתוּ לְבַבְכֶם לְחִילָהּ פִּסְגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרָיו"** ובזכות הסבוב**

שנת השמיטה

דין ביעור בפירות שהיו באוצר בי"ד

'קאתינא' וכו'.

ואפי' להר"ש הזקן, לא פטור אלא כשגדלו אצל הנכרי. דכיון שמהרגע הראשון שחל על הפירות קדושת שביעית, לא נתחייבו כלל הבעלים בביעור כיון שהבעלים הוא נכרי, אבל מ"מ אי אפשר כלל לפטור בגלל "יד עכו"ם באמצע" והרי זה נחשב רק כאילו היו הפירות ברשותו של מאן דלא ציית דינא והוא הדין בענייננו, דלא פטור מפני אוצר בי"ד שבאמצע וכדארמון דלא עדיף מהפקר ממש.

וגם נראה דלא קשה מזה שכתוב שם ברמב"ן: 'מחלק להן מהן בערבי שבתות כל אחד ואחד לפי ביתו הגיע שעת הביעור עניינים אוכלין אחר הביעור...'. כי הקטע של 'הגיע שעת הביעור' לא קאי כלל על הפירות שקבלו מאוצר בי"ד, רק על מה שלקטו פירות מהשדה.

אך בכל זאת יש מקום להסתפק, שאולי יש מקום לומר, דמה שבי"ד מחלק לכל אחד ואחד כפי צרכו, דאפי' מה שמחלקים הרבה זמן לפני הביעור, מ"מ, אפשר דהרי זה חשיב כמזון של ג' סעודות שמחלקים סמוך לזמן הביעור לשכניו וקרוביו ולעניים, דאף שהם זוכים בזה לעצמם ואין זה הפקר, אפילו הכי הם פטורים מביעור וגם בחלוקת בי"ד, כיון שזה ניתן ע"י בי"ד למאכל ולא לעכב לזמן מרובה, אפשר דפטור.

ואיך שהוא, נראה שיתכן, שלמעשה יש לסמוך בזה על מ"ש בספר 'חרדים' (במצות ביעור פירות שביעית): שאם נאנס ולא הפקירן בזמן הביעור, דאין הפירות נאסרין.

וחושבני, כיון דמה שהפירות נאסרין קי"ל שהוא רק קנס חכמים, מסתבר דלא נאסר אלא כשעבר בזדון ולא ביער, אבל שוגג, חשיב נמי כאונס.

ולכן, בידוע שלא נתכוין לעכב את הפירות עד אחר זמן הביעור ומה שלא ביער הוא רק מפני ששגג ולא ידע שכבר הגיע זמן הביעור הרי זה מותר, כיון דלא מצינן שגם בזה קנסו שוגג אטו מזיד.

וגם מסתבר דיש לסמוך בזה על ה'משנה ראשונה' ('שביעית' ט ט). שמתיר ליתן בחנם את הפירות לאחרים והם יעשו ביעור, שכך סובר גם הר"ש סיריליאו ושהרידב"ז כתב ע"ז: שהדין דין אמת. ■

מערכת 'חברותא' מיוחדת 'גנזי המלך'

שאלה: האם נוהג דין ביעור פירות שביעית גם כאשר היו הפירות ברשות אוצר בי"ד לפני זמן הביעור?

תשובה: כתב בשו"ת 'מנחת שלמה' (א נא): שלכאורה נראה, כי זה שהיו הפירות ברשות אוצר בי"ד לפני זמן הביעור, אינו יכול לפטור את הפירות מחובת ביעור לכשיגיע הזמן, שהרי אפילו היו הפקר גמור כל הזמן, בכל זאת, הזוכה בהם לעצמו לפני זמן הביעור שפיר חייל עליו אח"כ חובת ביעור ואם כן מדוע נאמר דמה שהפירות היו באוצר בי"ד, עדיף טפי מהפקר ממש.

ומה שכתב הרמב"ן (ויקרא כה ז): 'וכשאינן אוצר בעיר ולא בית דין והפירות ביד המלך אותם מן ההפקר, הוא צריך לבערם מן הבית בשעת הביעור' ואם כדברינו שחייב בביעור, למה לא הזכיר מקרה שכזה?

נראה, דאפשר לומר, מפני שהרמב"ן הביא שם: שבי"ד 'מחלק להן מהן בערבי שבתות כל אחד ואחד לפי ביתו' וכיון שכן, לא שכיח כלל שישאר אצלם לאחר זמן הביעור. ואם במה שבי"ד נותנים להם סמוך לזמן הביעור, הרי כשעור של מזון שלש סעודות, שלקחם לאכילה ולא על דעת לעכב אותם לאחר זמן, שפיר מותר באכילה בהם גם לאחר זמן הביעור.

גם נראה דאף להר"ש הזקן, אשר המבי"ט ובנו המהרי"ט סמכו עליו להקל ולפטור פירות נכרים מביעור משום דמצות ביעור חשיב כדבר התלוי במזון ולכן פטור הלוקח מביעור מפני שאומר: 'קאתינא מכח גברא דלא מצית אישתעיה דינא בהדיה' (בכורות יא:). דאע"ג שבמסכת 'דמאי' (ג ד) כתב שם הר"ש משאנץ לענין חובת נתינה של מעשר ראשון ותרומת מעשר: ואפשר, דלמאי דמסיק 'קאתינא מכח גברא דלא מצית אישתעיה דינא בהדיה' אפי' מכר טבלו לנכרי ובא ישראל ולוקח ממנו מעשרין והן שלו, מכל מקום, בשל שביעית לענין ביעור נראה פשוט, כיון שגדלו ברשות ישראל וחייל עליהו חובת ביעור לכשיגיע זמן הביעור, שפיר מסתבר דבכגון דא אין מקום להסתפק. דודאי לא שייך לומר

תחשים הרבה אלא אחד, אבל אצל "האילים המאדמים" שהיו כמה אילים נכתב "עורת" מלא.

"ניקח ויתן את הערת אל הארץ" (מ כ)

יש להתבונן על תיבת "ניקח" שלכאורה נראה שהיא מיותרת. ועל שאר הדברים לא נאמר לשון זה של "ניקח" ומה נשתנה ספר התורה שהכניס לארון שנאמר בו לשון "ניקח ויתן"? וביאר בזה רבינו הגר"ח קנייבסקי שליט"א בספרו 'טעמא דקרא': שבספר תורה מצינו כמה וכמה דינים שנאמרו גם לענין הלקיחה, כגון: שצריך ליטלו בימין ולפנות לימין וללוותו וכמבואר בשו"ע. לכן, גם הלקיחה נחשבת כעבודה, עד שנאמר בזה לשון מיוחד של "ניקח".

"יברך אתם משה" (לט מג)

ופירש"י: 'אמר להם: יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם' (תהלים ז) 'ויהי נעם ה' אֵלֵינוּ עֲלֵינוּ...'. והוא אחד מ"א מזמורים שבתפלה למשה'.

משה נשתמש כאן בכח תפילתו ותפילה זו לא היתה על דברים גשמיים, אלא, על השלמת מלאכת המשכן, שתשרה הברכה במעשי ידי העושים את מלאכת המשכן וכליו. ומעלה מיוחדת יש בתפילה כשהיא על דבר רוחני ולא על דבר גשמי.

בספר 'מעשה איש' מביא שהחזו"א אמר לאחד ממקורביו להקפיד לומר תפילת רבי נחוניא בן הקנה בכניסתו וביציאתו מבית המדרש והוסיף לו כי תפילה שנאמרת על עניני רוחניות תמיד מתקבלת והראה לו שכן כתב בספר 'חסידים' לרבי יהודה החסיד ז"ל (אות קלא) וז"ל: 'אם שואל האדם דבר שהוא שבח לבוראו, כגון על למוד תורה, או על דבר אחר שהוא מחפצי שמים ושופל נפשו עליו הקב"ה שומע תפילתו אע"פ שאין בידו מעשים טובים'. ■

חדש בארץ

מלווה מלכה

במוצאי שבת פרשת 'תזריע' כט' אדר ב' 08/אפר' 5 יערוך ארגון 'שופר'
את הראשון במפגשי 'מלווה מלכה' וסעודת דוד המלך ע"ה שיערכו ברחבי הארץ

עם הרב

אמנון יצחק

האירוע יתקיים באולמי ה'אופרה' המפוארים
שבפתח תקוה רח' שנקר 1 פינת רח' ז'בוטינסקי
(בכניסה לאזור התעשייה קרית אריה)

בתכנית:

- ✓ פנינים על פרשת השבוע ומוסר השכל
- ✓ מפגש בלתי אמצעי עם הרב
- ✓ סעודת מלווה מלכה ליד שלחנות ערוכים כיד המלך
- ✓ מיטב הזמרים והפייטנים וריקודי שמחה בליווי תזמורת
- ✓ הקרנות מפתיעות

מחיר ההשתתפות לזיכוי הרבים:

ל-200 המזמינים הראשונים 300 ש"ח לזוג

מחיר רגיל לזוג 400 ש"ח

מחיר רגיל ליחיד 250 ש"ח

בליל האירוע על בסיס מקום פנוי בלבד 300 ש"ח ליחיד

כרטיסים והרשמה ב'שופר' 03-6777779

* הישיבה נפרדת * כל מרכיבי הסעודה מוקפדים בהכשר הגר"מ לנרדא
* המעוניינים לעשות מלווה מלכה עם הרב במתכונת זו בעירם יפנו ל'שופר'

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

אנו עורכים
שבחות חזן-בר מצוה
עם הזמר פשה גאון
שבח שלא תשכח!
050-5367452



בר מצוה בכותל אנו מארגלים אתם הזוגלים

- ✓ תפילה הגיגית עם הזמר משה גיאית ✓ סיור בירושלים
- ✓ ארוחת צהרים הגיגית ✓ צילום וידאו ותמונות

לפרטים והזמנות: 050-5367452 / 02-6288388
צפו באתר: WWW.BAR-MITZVAH.ORG

אזהרה!

מאחר שהוכח מעל לכל ספק כי אדם זה ששמו **אסף חרד** גבה כספים רבים בשם חברת 'שופר ניוז' ועתון 'ארבע כנפות' והעלון 'גנזי המלך' ו/או ארגון 'שופר' והציג את עצמו כעוזרו של הרב אמנון יצחק ושלשל סכומי עתק לכיסו והוא גם חשוד במעורבות במעשים פליליים נוספים, ובפעילות הנחזית לצרכי צדקה ו'הכנסת כלה' וכיוצא בזה, ויש בידו רשימה של עשרות גמח"ים של 'הכנסת כלה' ועלול לבקש תרומות במישרין או בעקיפין ולאחר שהוברר לנו כי מאחוריו קופה של שרצים גדולה וכבר נתפס בעבר על מעשים שונים, הורונו פוסקי הלכה כי חובה להזהיר מפניו את הצבור לפקוח עיניים לכל יפול ברשתו ובשפתו החלקלקה. הנ"ל אינו עובד במקומות אלו כלל.



אסף חרד

יחד עם זאת מאחר ואנו שוקלים נקיטת הליכים נוספים כנגד האיש, וכמובן שנעשה זאת רק על פי דעת תורה, כדי למנוע ממנו אפשרות להמשיך להכות את ארגון 'שופר' ואת העתון 'ארבע כנפות' ו'גנזי המלך' אנו מעמידים מוקד טלפוני לטובת הצבור הנפגע ומבקשים מכל מי שנפל קרבן למעשה נוכחות מצדו או שמסר בידיו כסף ל'הכנסת כלה' ולכל מטרה אחרת שיודיע על כך באופן מידי על מנת שניתן יהיה לצמצם את נזקיו של האיש.

צלצלו לעו"ד חיים כפיר
03-6777779

חג פורים עם "אוצרות חיים" במלון 'ארבל' בטמריה



מיום חמישי עד מוצ"ש פרשת "צו"
(20-22.03.08 למינם)

- אווירה רוחנית גבוהה
- קריאת המגילה ברב עם משלוחי מנות
- סעודות עשירות
- מסיבת פורים
- הפתעות לילדים
- תחרות תחפושות
- הרב ישראל נח ברגר שליט"א
- הרב אורי יצחק שליט"א
- הפייטן דוד שלמה שירה היו
- התקליטן עמירם בן לולו היו
- לילדים דוד החקיין

8 לילות רבנים פנסיון מלא זמרים ואמנים



להרשמה לחג פסח בעיצומה במלון 'גולדן טאוור' באשקלון
לפרטים "אוצרות חיים"
050-3131740 03-6880091

דרושים

לפרוייקט הארצי הנרחב דרושים 86 מועמדים
* מחלקה לדוברי שפות ולקשרי חו"ל
* מתאים גם לתעסוקה משרדית מהבית
* אפשרות לקידום ניהולי (ל-20 מנהלים)
אפריים: **050-8741575** 26/03/08

מרפאת שיניים שן וחסד

נוסד בשנת 1982
כתר חרסינה 570 ש"ח
שתל 1.490 ש"ח ♦ תותבת 1.590 ש"ח
תותבת גמישות ללא וויס 2.990 ש"ח
ישור שיניים החל מ-4.800 ש"ח
רח' רבי עקיבא 44 ב"ב פינת הרב קוק
03-5794757 ♦ 052-8448443

בקי בת ג'וליה תזכה לרפואה שלמה בכל אבריה וגידיה	מארו בן רוסאנה יזכה לחזור בתשובה שלמה	מארו בן אלידה יזכה לעלות ארצה עם כל משפחתו
מרים בת ריסייה בנימין בן סלאמה לבריאות פרנסה וחזרה בתשובה	אנג'לו בן רוסאנה יזכה לחזור בתשובה שלמה	מיקול בת דיאנה תצליח לשפר הדיבור
אביטל בת מרים לזיווג הגון מהרה	ראובן בן שושנה יזכה לחזור בתשובה שלמה	קלאודיו בן סראנה יצליח בכל עסקיו

יעמדו על הברכה



JERUSALEM
WINERY



יקב ירושלים עשרה קבין של טעם

יקב ירושלים שמח להגיש לכם מגוון יינות מובחרים, שאיכותם הגבוהה משתלבת בהידורם ההלכתי כענבי הגפן בענבי הגפן. יינות שמעלים על שולחנכם את האווירה של יקב ירושלמי אותנטי. לגיטה אחר לגיטה. עשרה קבין חדשים של טעם ירדו לירושלים. יקב ירושלים מציע לכם את כולם.

לכבוד התורה ולומדיה
חברו יחד בד"צ "בית יוסף" ו"יקב ירושלים"
להביא לכם, ציבור בני התורה הספרדים בארץ,
את תוצרת היקב בהכשר המהודר אותו ביקשתם.
 מהיום תוכלו ליצור קשר עם מרכז ההזמנות של "יקב ירושלים",
 להזמין משפע מוצרי היקב וליהנות ממחירים מפתיעים בהזמנות מרוכזות
 לאברכי הכוללים, לתלמידי הישיבות ולבעלי הגמ"חים למיניהם.
 מחירים מיוחדים לגבאי בתי כנסת.
 למען הסדר הטוב, נבקש נציג מוסמך אחד מכל מוסד שיפנה למוקד ההזמנות.
 מספר הטלפון של מוקד ההזמנות: 050-415-3000



זוהו יאמרו יושבי:



כל היינות ומיצי הענבים
 שרים למהדרין סן המהדרין
 לפסח ולכל ימות השנה
 וראויים לקידוש ולהבדלה לכל הדעות

יקב ירושלים, רח' התוצרת 71, א.ת. עטרות ירושלים